

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**بررسی و تبیین عوامل مرتبط با درد جنسی (دیس پارونیا) در زنان سنین باروری:
یک مطالعه ترکیبی توضیحی**

پایان نامه برای دریافت درجه دکتری تخصصی PhD در رشته بهداشت باروری

نگارنده:

زهرا محمدزاده

اساتید راهنما:

دکتر فرناز فرنام

دکتر زهره خاکبازان

استاد مشاور:

دکتر مریم راد

چکیده:

مقدمه و هدف: با اینکه در یک دهه گذشته تعداد مطالعاتی که درد جنسی را بررسی می‌کنند، افزایش یافته است، با این وجود مطالعات استاندارد کمی در مورد شیوع درد جنسی و عوامل مرتبط با آن در ایران انجام شده است. لذا این مطالعه با هدف بررسی فراوانی و عوامل مرتبط با دیسپارونیا و تبیین دیدگاه زنان سنین باروری در رابطه با عوامل مرتبط انجام شده است.

روش پژوهش: پژوهش حاضر یک مطالعه ترکیبی توضیحی می باشد که در فاصله سالهای ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۱ طی دو مرحله انجام شد. در مرحله اول، یک مطالعه کمی مقطعی با گروه مقایسه بر روی ۳۹۸ (۱۶۷ نفر با درد جنسی و ۲۳۱ نفر بدون درد جنسی) زن سنین باروری انجام شد. نمونه گیری به روش نمونه گیری آسان و در دسترس بصورت آنلاین و حضوری بود. ابزار گردآوری داده ها شامل دو پرسشنامه (مشخصات دموگرافیک و عوامل سلامت فردی) محقق ساخته، ۶ پرسشنامه استاندارد در قالب ۲ پرسشنامه سلامت روان (شامل فاجعه بار کردن درد PCS و اضطراب حالت-رگه STAI) و ۴ پرسشنامه سلامت جنسی (شامل صمیمیت ازدواج MIS، دیسترس جنسی FSDDS-R، عملکرد جنسی FSFI-6 و رضایت جنسی GMSEX) و ۴ سوال محقق ساخته برای ارزیابی درد بود. تجزیه و تحلیل داده‌های کمی با استفاده از آمار توصیفی و نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ مورد ارزیابی قرار گرفت. مرحله کیفی با مشارکت ۲۰ نفر از زنان مبتلا به دیسپارونیا و با استفاده از مصاحبه های عمیق نیمه ساختار یافته به صورت حضوری و آنلاین انجام شد. داده‌های مصاحبه کیفی با استفاده از رویکرد تحلیل محتوا و به روش گرانهایم و لاندمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. سپس نتایج مرحله کمی و کیفی به روش پهلوی به پهلوی و با مقایسه و تفسیر داده های کمی و کیفی در بحث تلفیق شد. همچنین علاوه بر قسمت بحث، تلفیق در مرحله انتخاب نمونه کیفی و طراحی سوالات مصاحبه نیز انجام شد.

یافته ها: دیسپارونیا توسط ۴۲٪ از زنان گزارش گردید. در مقایسه عوامل سلامت روان، میانگین نمرات فاجعه سازی درد و اضطراب در گروه با درد جنسی به طور معنی داری بیشتر از گروه بدون درد بود. در خصوص عوامل سلامت جنسی، میانگین نمرات رضایت و عملکرد جنسی در گروه با درد، به طور معنی داری کمتر و دیسترس جنسی به طور معنی داری بیشتر از گروه بدون درد بود. همچنین، اگرچه نمره صمیمیت ازدواج در گروه با درد کمتر از گروه بدون درد بود اما این تفاوت معنی دار نشد. بر اساس تحلیل محتوای مصاحبه‌های کیفی، عوامل مرتبط با دیسپارونیا در قالب ۷ درون مایه شناسایی شد. این درون مایه ها شامل نگرش منفی زن نسبت به مرد و رابطه جنسی، ویژگی های اضطرابی، دانش ناکافی باروری و

جنسی، روند نامطلوب زندگی جنسی، تعاملات غیر سازنده با همسر، تغییرات جسمی و ناتوانی در مدیریت درد بودند.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه حاضر نشان‌دهنده بالا بودن فراوانی دیسپارونیا و نقش مهم متغیرهای روانشناختی - عاطفی مانند فاجعه سازی و اضطراب در رابطه با آن می باشد. همچنین، نتایج نشان داد که اگرچه دیسپارونیا اثر منفی بر رضایت و عملکرد جنسی داشته و موجبات دیسترس جنسی را فراهم آورده است، اما باعث کاهش صمیمیت ازدواج نگردیده است. این یافته می‌تواند بسیار امیدوارانه باشد و نشان دهد که زوجین توانسته اند با ارتباط مناسب در سایر جنبه های زندگی تاثیر نارضایتی جنسی را به حداقل برسانند. هم راستا با نتایج بخش کمی و بر اساس بررسی مصاحبه های بخش کیفی می توان دیسپارونیا را به عنوان یک عارضه اجتماعی، فرهنگی همراه با القاء شناختها، نگرش ها و هیجان های منفی جنسیتی و فقدان آموزش های جنسی مناسب و بموقع معرفی نمود که به نظر می رسد مداخلات مبتنی بر فرهنگ می تواند منجر به مقابله بهتر با آن گردد.

کلیدواژه‌ها: دیس پارونیا؛ اختلال دخول/ درد لگنی، تناسلی؛ درد جنسی؛ عوامل مرتبط؛ سنین

باروری

**Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing & Midwifery**

Title:

**Evaluation and Explanation of Related Factors of Sexual pain
(Dyspareunia) in Reproductive-aged women: A mixed method
explanatory study**

**" A dissertation submitted as partial fulfillment of the requirements for Doctor of
Philosophy (PhD) Degree"**

By:

Zahra Mohammadzadeh

Supervisor (s)

Dr. Farnaz Farnam

Dr. Zohreh Khakbazan

Consultant

Dr. Maryam Rad

2022

Abstract:

Evaluation and Explanation of Related Factors of Sexual pain (Dyspareunia) in Reproductive-aged women: A mixed method explanatory study

Background and aim: Although the number of studies investigating sexual pain has increased in the past decade, few standardized studies have been conducted on the prevalence of sexual pain and its related factors in Iran. Therefore, this study was conducted with the aim of investigating the frequency and related factors to Dyspareunia and explaining Iranian married women's view regarding the related factors.

Methods: The current research was an explanatory mixed method study that was conducted in two stages between 2019 and 2022. In the first stage, a quantitative cross-sectional study with a comparison group was conducted on 398 (167 people with pain and 231 people without pain) reproductive-aged women. The data collection tools include two researcher-made questionnaires (demographic characteristics and personal health factors), 6 standard questionnaires in the form of 2 mental health questionnaires (including pain catastrophizing scale (PCS) and Spielberger State-Trait Anxiety Inventory-6 (STAI)) and 4 sexual health questionnaires (including Marital Intimacy Scale (MIS), Female Sexual Distress Scale-Revised (FSDS-R), Female Sexual Function Index (FSFI-6), and Global Measure of Sexual Satisfaction (GMSEX)) and 4 researcher-made questions to assess pain. Quantitative data analysis was evaluated using descriptive statistics and SPSS version 22 software. The qualitative phase was conducted with the participation of 20 dyspareunia sufferer women and using in-depth semi-structured in- person and online interviews. Qualitative interview data were analyzed using the content analysis approach and Graneheim and Lundman method. Then the results of the qualitative and quantitative phase were combined using side-by-side method and by comparing and interpreting the qualitative and quantitative data in a discussion. Also, in addition to the discussion part, combination was done in the phase of choosing a qualitative sample and designing interview questions.

Results: Based on the results of the quantitative stage, dyspareunia was reported by 42% of women. In the comparison of mental health factors, the mean scores of pain catastrophizing and anxiety in dyspareunia group were significantly higher than the pain-free control group. Regarding sexual health factors, the average scores of satisfaction and sexual function in the group with pain were significantly lower and sexual distress was significantly higher than the group without pain. Although the marital intimacy score in the group with pain was lower than the group without pain, this difference was not significant. Based on the content analysis of qualitative interviews, the related factors to dyspareunia were identified in the form of 7 themes. These topics included women's negative attitude towards men and sexual relations, anxiety characteristics, insufficient reproductive and sexual knowledge, unfavorable sex life, unproductive interactions with spouse, physical changes and inability to manage pain.

Conclusion: The results of this study indicate the high frequency of dyspareunia and the important role of cognitive-affective variables such as catastrophizing and anxiety in relation to sexual pain. Also, the results showed that although dyspareunia had a negative effect on sexual satisfaction and function and caused sexual distress, it did not decrease marital intimacy. This result can be very hopeful and show that couples have been able to minimize the impact of sexual dissatisfaction with proper communication in other aspects of life. In line with the results of the quantitative part and based on the review and analysis of the interviews of the qualitative part, dyspareunia can be defined as a sociocultural complication with the induction of negative gender attitudes and emotions, the lack of appropriate and timely sex education. It seems that culture-based interventions can lead to better coping with dyspareunia.

Keywords: Dyspareunia; Genito-pelvic pain/penetration disorder; sexual pain; related factors; reproductive age.